

IVAN TAVČAR: VIŠKA KRONIKA

1. Kakšen je utrip Škofje Loke in kakšno življenje na Visokem?

Škofja Loka je večja od Visokega, tako po površini, kot tudi po številu prebivalcev.

Posledično ima več visokih funkcionarjev in več dogodkov, ki združujejo ljudi, ki se brez njih ne bi spoznali.

Medtem je življenje na Visokem bolj umirjeno, a se vaščani zaradi majhnosti vseeno poznajo med sabo.

2. Kako je v tretjem poglavju preizkušana Izidorjeva »pravovernost« in ob katerih dogodkih? Kako se izreče zanjo?

Izidorjeva pravovernost je v tretjem poglavju preiskušana med njegovim pogovorom, ko se mora zanjo izreči tako, da spoštuje očeta in mu ne ugovarja, niti ko ta govori nesprejemljive besede.

3. Kako sam potek Izidorjeve snubitve Margarete v četrtem poglavju kaže na težke življenjske razmere na podeželju? O čem in kako se pogovarjajo, kaj delajo? Kateri prizor vseeno vnese nekaj romantike?

Potek Izidorjeve snubitve kaže na težke razmere na podeželju tako, da avtor poudarja razlike in neskončne nesmiselne spore med dvema različnima verzijpovedima, gospodinja v hiši je izmučena zaradi težkega življenja, namesto o ženitvi se pogovarjajo o delu in gospodarjenju na kmetiji.

Pogovarjajo se v preprostem jeziku in opravljajo kmečka opravila (košnja otave).

Nekaj romantike vnese trud dekleta, ki ga je Izidor snubil, saj se mu želi prikupiti s poznavanjem njegovega jezika.

4. Povzemi Polikarpovo življenje.

Rojstni kraj in čas Polikarpa nista poznana niti njegovemu sinu. Ta o svojem očetu ve le, da je služil v vojski, kjer se je naučil preklinjati v večih jezikih, nato pa se poročil s piščevo materjo, do katere se je vedel izredno nasilno.

5. Zakaj po tvojem mnenju Izidor Agate na sojenju ne more rešiti?

Menim, da Izidor Agate na sojenju ne more rešiti ker proti njej krivo priseže Maks Wulffing, ki se želi maščevati za tepež, ki ga je bil deležen.

6. Predstavi odnose v družini. Utemelji trditev, da gre za skrajno patriarhalno urejeno družino (odnos med zakoncema, sinov odnos z materjo in očetom, odnos s širšo družino).

Oče vodi družino z veliko nasilja in izkazovanjem fizične premoči, ki mu daje oblast nad ostalimi člani družine. Ti živijo v stalnem strahu pred njim in se mu neprestano odmikajo s poti in skrivajo med njegovimi izpadi. Prosti takšenmu ravnanju ne upajo storiti ničesar, saj se tako odvisni od njegovega vodstva.

7. Označi Jurija, Margareto in Agato.

JURIJ: veseljačil, plesal in kaj popil. Starši so ga dali v jezuitsko šolo v Ljubljano, vendar je imel več v rokah kot pa v glavi in šolanja ni zaključil. Je pa pridobljeno znanje uspešno uporabil na sojenju, ko je povedal, da je učen jezuit v knjigi napisal in dokazal, da čarovnic ni. Jurijeva in Agatina obojestranska naklonjenost se velikokrat pokaže, za razliko od

Izidorjeve naklonjenosti, ki je izrazito neerotična. Na sojenju se Jurij vede zelo odraslo, odločno in sočutno. Agato prinese iz vozička na sodni oder in jo na koncu tudi reši iz vode. Na morebitno sramovanje niti ne pomisli, temveč je zanjo pripravljen tudi poklekniti pred grajskim glavarjem, da bi ji omogočil znosnejše bivanje v ječi. Na zaslišanju pove, da ne verjame v čarovnice, ker še nobene ni videl, kar kaže na njegovo razumsko ravnanje. Jurij ne podleže splošnemu praznoverju. V nasprotju z Izidorjem je Jurij svoboden človek. Pri njegovem ravnanju ga ljubezen do Agate in s svojim samozavestnim in odločnim nastopom ter prepričanjem v njeno nedolžnost, si zaslužno pridobi njeno ljubezen. Kar se tiče odločnosti in razboritosti je Jurij veliko bolj podoben očetu Polikarpu kot pa Izidor. Na koncu zaradi odkrite naklonjenosti, odločnosti in razumnega pogleda na svet Jurij dobi vse tisto, kar je Izidorju pomenilo največ: Agato in Visoko.

MARGARETA: Margareta je pravo posebljanje dobrote. Že ko sta se z Izidorjem prvič zagledala v Davčah, se je vanj zaljubila. Že takrat je bila pridna in delovna, tudi na videz ženska, ki ji nobeno delo ni tuje. Ko sta brata hotela Izidorja pretepti, je ona zgladila spor in se potegnila za Izidorja. Bila je dobra, poštena in znala je odpuščati. Kljub temu, da je Izidor razdril zaroko in je bil nato zaradi pretepa vklenjen v klado, mu je ona obrisala potno čelo in dala piti. Izidorja je veseskozi iskreno ljubila, saj se ni poročila z drugim, kljub temu da je imela nekaj snubcev. Ko se je po 12 letih vrnil domov s prestreljenimi prsmi, mu je nesebično prišla streč. Na koncu je bila njena vztrajnost poplačana, saj jo je Izidor pri njenih 37 letih končno vzel za ženo.

AGATA: Agata je na Visoko prišla v svojem sedemnajstem letu, torej v letih, ko ni bila več otrok, pa tudi ženska še ne. Bila je vesela, krotka in družabna. Do ljudi je bila dobra in zaupljiva, ni pa marala krivice. Znala se je postaviti zase, kar se pokaže, ko pijanemu Maksu prisoli kľofuto. Njena ljubezen do Izidorja je bila sestrška, do Jurija pa malo več kot le-to. Agata je znala biti tudi vihrava in ljubosumna, sploh ko je Jurij na plesu cel večer plesal z Ano Renato. Obdobje obsodbe, ječe in sodbe je na njej pustilo velik pečat. Ne samo, da jo je fizično izčrpalo, temveč je uplahnilo tudi njeno veselje do življenja. Postala je bolj resna, ta izkušnja jo je postarala.

8. Primerjaj Jurija in Izidorja.

Jurij in Izidor sta brata. Jurij je vesel in krepak, Izidor pa resnoben, bojazljiv in nesrečen. Jurij je veliko bolj podoben očetu, saj je v njem precej vroče krvi, ki je Izidor nima. Medtem ko slednji zaradi svoje bojazljivosti ni zmožen pomagati Agati med sojenjem, ji lahko pomaga Jurij in si s tem tudi zaslužno izbori njeno naklonjenost.

9. Kako so prikazani ženski liki v romanu? Ponazori s citati.

Bog mi je priča, da je bila mati Barbara najboljša gospodinja in da je z varčevanjem na vse mogoče načine množila imetek svojemu gospodarju. Ta se pa ni sramoval pred otroci in pred posli udariti jo mnogokrat po tankem obrazu, da se ji je vlila rdeča kri po licu in suhih čeljustih.

Z razpletenimi lasmi je torej prihitela v hišo in sedaj je omagovala pri peči. Kako so že bili sivi ti lasje in kako je bil prepadel njen obraz!

Margareta je pobrala sklede in žlice ter odhitela iz hiše.

»Margareta,« sem ji odgovoril, »človek ni gospodar svojega življenja.

Margareta je čisto gotovo deležna popolnega nebeškega kraljestva!

10. Česa je v romanu več, zgodovinskih dejstev ali avtorjeve domišljije? Svoje trditev utemelji.

V romanu je vsekakor več avtorjeve domišljije, saj dejstva, zbrana v knjigi, na tako majhnem območju ne morejo obstajati.